

kültür ve sanat

kültür sanat

Funda KILINÇ SUVAKÇI

12 MART GÜNLERİ

Uğur KÖKDEN, bir kültürü ve mekanı bir rehber gibi dolaşarak, bu mekan ve kültürü insanıyla özdeşleştirerek geçmişini algılamamın kılavuzluğunu yapan biri. Bu kılavuz yanıyla denemelerinde yer, mekan ve zamansal kesitleri örtüştürerek yapmış olduğu değerlendirmelerini otuz yılı aşkındır okurlarıyla paylaşan bir yazar.

Hemen her denemesinde insana ve insana özgü hassasiyetlere dokunan KÖKDEN, gezip gördüğü her şeyi; yaşanan mekandan, görünen doğaya, bulunulan tarihten ve o dönemde yaşayan insanlara kadar her ayrıntıyı, farklı kültürleri en ince noktasına kadar etkileyici bir dille birebir yansıtıyor. Sözcükleriyle adeta santim santim ölçümlediği her detayı okurlarına aktarıyor: *"Nasıl bir yerdeyiz, ne tür bir haleti ruhiye içindeyiz ve hangi tarihteyiz?.."* Bir çeşit zaman yolculuğu gibi; o tarihe gitmişiz, o yerde bulunmuş, o mekanı paylaşmış ve de o insanların yaşadıklarına tanık olmuşuz gibi...

1970'li yıllardan beri denemelerini çeşitli dergilerde (Yeni Dergi, Papirus, Milliyet Sanat, Yeni Düşün, ve Adam-Sanat) yayımlayan Uğur KÖKDEN, deneme yazımında önemli bir isim olmakla birlikte İMO yönetim kurulunda 1970-1971 yıllarında İMO Başkan Yardımcılığı yapmış bir meslektaşımız aynı zamanda. Son kitabı "12 Mart Günleri" de İMO yönetim kurulu üyeliği sırasında yaşananlar ve yaşananlara paralel olarak o yıllardaki sıkıntılı dönemi anlatıyor. Bazılarına göre önemsizmiş gibi görülen bazı ayrıntıları günümüze taşıyarak, günlüğüne düştüğü notları; 1971 yılındaki tutuklanma sürecini, Yıldırım bölge- Mamak ve bu yıllara tanıklık eden belgelerle okurlarına aktarıyor.

31 Mart 2009 tarihinde Şubemizde Uğur KÖKDEN'le "12 Mart Günleri" kitabına yönelik bir söyleşi yapıldı. Söyleşiye katılan o yılları çok iyi hatırlamayanlar için anlatılan tarihsel kesit ilgiyle dinlenirken, o yıllarda örselenmiş olanlar içinse, anılara bir yolculuk niteliğindedir.

12 Mart Günleri'ni İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) yönetiminin tutuklanma serüveni olarak nitelendiren KÖKDEN, Başbakan Nihat ERİM'in dönemi yansıtan anıların "Günlükler" olarak yayımlanmasından sonra bu kitabın "Karşı-Günlük" olarak çıkmasının bir tür zorunluluk olduğunu dile getiriyor.

1961, 1971 ve 1980 gibi önemli süreçleri yaşayan ülke insanları olarak, son zamanlarda ortaya çıkan günlükleri de göz önüne alırsak, "12 Mart Günlükleri" içimizdeki çocuk için, yani insani hassasiyetlerimiz açısından önemli. O dönemde yaşananlar açısından önemli, "Balık hafızamız" açısından önemli. Güçlünün

zayıf ekarte ettiği bir düzende, gerek zayıf yanları gerekse güçlü taraflarıyla bir duruş sergileyen insanın/insanların tarihinden bir kesiti canlandırması açısından önemli.

Önemli, çünkü o zamanı/zamanları sıcaklığına birinci elden duymak heyecan verici. -Hani başkasına ait bir günlüğü okuduğumuzda, heyecanlandığımız

gibi-. Uğur KÖKDEN'in Karşı-Günlüğü de, o dönemi bilmeyenlerin ilgiyle ve sıkılmadan okuyacağı, o dönemi bilenler açısından da heyecanla ve belki de o dönemde yaralanmış ve soğutulmuş yüreklerini ısıtacak türden bir kitap. Bir dönemin iç yüzünü, bize tüm sıcaklığıyla aktarmayı denediği ve de günümüze ışık tuttuğu için Uğur KÖKDEN'e teşekkürlerimizi sunuyoruz.

"Bir dergide okumuştum, çok iyi hatırlayamıyorum ama, orada 'Değeri Bilinmeyen' romancı olarak Oğuz ATAY ve deneme yazarı olarak da Uğur KÖKDEN'in ismi geçiyordu. Ne tesadüftür ki, - hepimiz biliyoruzdur samım- bu iki güzel insan inşaat mühendisi..."

Bize kişileri, durumları ve nesnelere ve de zamanı değerlendirmemize katkıda bulunmak için emek vererek, bizler için sözcükleri; bir araya getirerek ses verdikleri için, onları bizim için birleştirerek bir anlama dönüştürerek, biçimlendirdikleri için Uğur KÖKDEN ve diğer bir çok düşünür ve yazarımıza sonsuz teşekkürler...

Uğur KÖKDEN'in bugüne kadar çıkan kitapları; *Tiksinti Çağı (1985; 1995), Umut İçin Senfoni (1989), Am Kentler (1992), Güneş Damlıyor (1993), Seslerin Resmi (1995), Bin Dokuz Yüz'e Veda (1996), Geçmişe Açılan Pencere (1997), Yazının Yedi Rengi (1997), Düşlerin Günbatımı (1999), Uzun Gecenin Tutsakları (2001), Kuşular, Kanallar, Salkımsöğütler (2002), Batı'nın Doğu'daki Yüzü (2003), Zaman Devriyeleri (2003), İstanbul/Zamana Açılan Kapı (2005), Doğu Akdeniz Yakından (2008), Leman Gölü Yalnız (2008) Geceye Evet (2009)*

